

การสานพลังภาคีเครือข่ายสร้างนวัตกรรมพัฒนาการอ่านออกเขียนได้ เพื่อส่งเสริมความรอบรู้ด้านสุขภาพ The strengthening the network of innovation Literacy development to enhance the health Literacy

วจี ปัญญาใส^{1*} คทาฐ ขาศักดิ์ยุธ² วานิสา จันทรานุสรณ์³ ทวีสิทธิ์ ปัญญาียง⁴
พนิดา อูปหนอง⁵ พิชญา สกุลวิทย์⁶ ศุภราภรณ์ ทองสุขแก้ว⁷ อุษณีย์ เขนยทิพย์⁸
Vajee Panyasai^{1*} katawuth Chatsakyuth² Wanissa Jantranusorn³ Taweessit Panyayong⁴
Pannida Opphnon⁵ Pichaya Sakulvit⁶ Suplaporn Tongskueaw⁷ Usanee kanuryam⁸

Received: July 23, 2019
Revised: August 08, 2019
Accepted: October 28, 2019

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อ 1) ศึกษาสถานภาพ ศักยภาพและความต้องการพัฒนาการอ่านออกเขียนได้ของโรงเรียน 2) พัฒนาเครื่องมือ คู่มือการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมความรู้ด้านสุขภาพผ่านการพัฒนาความสามารถด้านภาษาสำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษา 3) พัฒนานวัตกรรม การจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพและเหมาะสมกับความต้องการของพื้นที่ 4) พัฒนาระบบ กลไกการขับเคลื่อนระดับเครือข่ายโดยโรงเรียนเป้าหมายที่สามารถยกระดับเป็นศูนย์การเรียนรู้ที่ กลุ่มเป้าหมายเป็นโรงเรียนในจังหวัดน่าน 6 โรงเรียน แพร่ 15 โรงเรียน และอุดรธานี 6 โรงเรียน รวม 27 โรงเรียน โดยใช้แนวคิดการวิจัยพันธกิจสัมพันธ์มหาวิทยาลัยกับสังคม เครื่องมือที่ใช้ได้แก่ แบบสำรวจสภาพปัญหาและความต้องการพัฒนาการอ่านออกเขียนได้ของโรงเรียน แบบรายงานการผลิต/สร้าง นวัตกรรม พัฒนาการอ่านออกเขียนได้ส่งเสริมความรอบรู้ด้านสุขภาพ และแบบประเมินผลการใช้สื่อ นวัตกรรมพัฒนาทักษะการอ่านออกเขียนได้ ส่งเสริมความรอบรู้ด้านสุขภาพ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา และสถิติที่ใช้ คือ ค่าความถี่และร้อยละ ผลการวิจัยพบว่า 1) กลุ่มเป้าหมายจำนวน 27 โรงเรียน มีนักเรียนรวมทั้งสิ้น 2,627 คน ก่อนเริ่มโครงการมีนักเรียนอ่านออกเขียนได้ คิดเป็นร้อยละ 78.97 หลังเข้าร่วมโครงการมีนักเรียนอ่านออกเขียนได้เพิ่มขึ้น คิดเป็นร้อยละ 87.64 2) การสร้างนวัตกรรมพัฒนาการอ่านออกเขียนได้ ส่งเสริมความรอบรู้ด้านสุขภาพ กลุ่มเป้าหมายผลิตนวัตกรรมประเภทนิทานเล่มเล็กมากที่สุด รองลงมาได้แก่ หนังสือเล่มเล็กและหนังสือทำมือ/ป๊อปอัพ ตามลำดับ 3) การใช้นวัตกรรมของกลุ่มเป้าหมายใช้ใน 3 รูปแบบ คือ ใช้ในโรงเรียน ใช้ในครอบครัว และใช้ในชุมชน ส่วนนวัตกรรมที่ได้รับความนิยมสูงสุดจากนักเรียน ได้แก่ นิทานเล่มเล็ก รองลงมาได้แก่ หนังสือป๊อปอัพ และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ 4) ระบบ กลไก การขับเคลื่อนระดับเครือข่ายในกลุ่มเป้าหมายมีเครือข่ายหลัก ได้แก่ โรงเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน และมหาวิทยาลัย

คำสำคัญ : นวัตกรรม, การอ่านออกเขียนได้, ความรอบรู้สุขภาพ, การสานพลังภาคีเครือข่าย

^{1*} ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สาขาจิตวิทยาและแนะแนว คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี E-mail: Kroo.vajee@gmail.com

²⁻⁸ อาจารย์สาขาจิตวิทยาและแนะแนว คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี

^{1*} Assistant Professor Dr. Department of Psychology and Guidance, Faculty of Education, Uttaradit Rajabhat University

²⁻⁸ Lecturer, of Psychology and Guidance, Faculty of Education, Uttaradit Rajabhat University

ABSTRACT

This research is intended to 1) Study the status, potential and needs school literacy development 2) Develop tools for managing learning and assessing literacy skills 3) Develop effective and appropriated learning management innovation 4) Develop a network-driven mechanism system by the target schools, can upgrade to a learning center. Target schools are schools in Nan province, 6, Phrae 15 and Uttaradit 6, including 27 schools. By using the research concept of University engagement. The tools used are survey forms, problems and needs for school read-out development, Report form for production of innovative develop of literacy, promote health literacy and evaluation form using innovative to develop literacy skills, promote health literacy. Data analysis used content analysis and statistics are frequency and percentage.

The research found that 1) The target group of 27 schools with a total of 2,627 students. Before starting the project, 78.94 percent of the students were able to read and write, after joining the project, the number of students reading increased by 87.64 percent. 2) Creating innovatedeveloping literacy, promoting health literacy target schools produce the most tales booklets, followed by hand made book / pop - up. 3) Using innovative of school used, used in family and used in communities the most popular innovative from students, are stories booklets, produce the most tales, followed by pop – up and electronics media. 4) The network-driven mechanism in the schools target group, has the main network namely the schools, parents, communities and the University.

Key word: innovative media, Literacy, Health literacy, strengthening network partners

บทนำ

กระทรวงศึกษาธิการได้ตระหนักถึงความสำคัญและประโยชน์ของทักษะทางภาษาที่มีต่อการเรียนรู้ของนักเรียน จึงกำหนดการอ่านและการเขียนไว้ในหลักสูตรประถมศึกษาฉบับต่างๆ ต่อเนื่องมาจนมีการประกาศใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 โดยกำหนดทักษะการอ่านและเขียนไว้เป็นสมรรถนะที่จะต้องพัฒนาให้เกิดขึ้นกับนักเรียน คือ ความสามารถในการสื่อสารทั้งในการรับสารและส่งสาร มีวัฒนธรรมในการใช้ภาษา ถ่ายทอดความคิด ความรู้ ความเข้าใจ ความรู้สึกและทัศนะของตนเองเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารประสบการณ์อันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาตนเองและสังคม รวมทั้งกำหนดเป็นมาตรฐานและตัวชี้วัดในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ด้านการอ่านสะกดคำในสาระ 1 : มาตรฐาน ท 1.1 : ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิด เพื่อนำไปใช้ตัดสินใจแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตและมีนิสัยรัก การอ่าน ตัวชี้วัดที่ 1. อ่านออกเสียงคำ คำคล้องจอง และข้อความสั้นๆ ด้านการเขียนสะกดคำในสาระที่ 1 : มาตรฐาน ท 4.1 : เข้าใจธรรมชาติของภาษาและหลักภาษาไทย การเปลี่ยนแปลงของภาษาและพลังของภาษา ภูมิปัญญาทางภาษา และรักษาภาษาไทยไว้เป็นสมบัติของชาติ ตัวชี้วัดที่ 2 เขียนสะกดคำและความหมายของคำ (กระทรวงศึกษาธิการ กรมวิชาการ, 2551 : 37-48) และจากผลการสำรวจสภาพการอ่าน

ไม่ออก เขียนไม่ได้ ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีการศึกษา 2555 พบว่า นักเรียนชั้น ป.3 จำนวน 444,500 คน อยู่ในข่ายที่ต้องปรับปรุงประมาณ 127,800 คน แยกเป็นอ่านไม่ได้เลย 27,000 คน อ่านได้แต่ต้องปรับปรุง 23,700 คน อ่านได้แต่ไม่เข้าใจ 14,600 คน

จากรายงานสำมะโนประชากรและเคหะ พ.ศ. 2553 (สำนักงานสถิติแห่งชาติ. 2555) ซึ่งได้สำรวจข้อมูลทุก 10 ปี พบว่า สถิติของภาคเหนือโดยเฉพาะจังหวัดแพร่ ด้านการศึกษาของประชากรกลุ่มอายุ 6 ปี ไม่ได้เรียนหนังสือร้อยละ 20.2 โดยสัดส่วนผู้ชายไม่ได้เรียนหนังสือมากกว่าผู้หญิง โดยมีสัดส่วนผู้ชายที่ไม่ได้เรียนหนังสือร้อยละ 21.7 ในขณะที่ผู้หญิงไม่ได้เรียนหนังสือร้อยละ 18.6 และพบว่าประชากรในเขตเทศบาลไม่ได้เรียนหนังสือร้อยละ 28 และเขตนอกเทศบาลไม่ได้เรียนหนังสือร้อยละ 19.9 ในด้านความสามารถในการอ่านออกเขียนได้ของอายุประชากร 15 ปีขึ้นไป พบว่าร้อยละ 80 ของประชากรในเขตจังหวัดแพร่มีความสามารถในการอ่านออกเขียนได้ภาษาไทย โดยมีสัดส่วนผู้ชายอ่านออกเขียนได้มากกว่าผู้หญิงคิดเป็นร้อยละ 97.9 ต่อ 96.5 เมื่อดูข้อมูลด้านภาวะเจริญพันธุ์ซึ่งเก็บข้อมูลโดยการสอบถามผู้หญิงอายุ 13 ปีขึ้นไป เรื่องการมีบุตร พบว่า หญิง 1 คน มีบุตรที่ตนให้กำเนิดและมีชีวิตอยู่ขณะคลอดหรือบุตรเกิดรอดเฉลี่ย 1.63 คน โดยในเขตเทศบาลมีอัตราการเกิดต่ำกว่านอกเขตเทศบาลในสัดส่วน 1.57 ต่อ 1.67 และพบว่าหญิงที่เคยสมรสอายุ 15-49 ปี มีอัตราเกิดรอดเฉลี่ย 1.53 คน 10 ปีที่แล้วซึ่งมีค่าเฉลี่ย 1.64 คน จากข้อมูลดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า การอ่านออกเขียนได้ส่งผลต่อความรอบรู้ด้านสุขภาพของประชากร โดยเชื่อมโยงสัมพันธ์กันแสดงให้เห็นว่าผู้ที่ได้เรียนหนังสือและอ่านออกเขียนได้จะมีความรอบรู้ด้านสุขภาพะ สูงกว่าผู้ที่อ่านไม่ออกเขียนไม่ได้ และส่งผลต่อการดูแลสุขภาพของประชากรโดยตรง

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์ ซึ่งเป็นหน่วยงานที่ผลิตครูเพื่อ พัฒนาระบบการเรียนการสอน และเพื่อสร้างครูที่มีความสามารถสอนให้นักเรียนในระดับประถมศึกษาสามารถเกิดทักษะอ่านออกเขียนได้ เล็งเห็นว่า การอ่านและการเขียนได้เป็นปัญหาสำคัญระดับชาติอีกทั้งมีความสำคัญและความจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา ที่ต้องมีพื้นฐานฐานการอ่านและการเขียนทางภาษาไทยโดยเฉพาะการอ่านและการเขียน เพราะการเรียนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ต้องใช้ภาษาไทยในการสื่อสาร หากนักเรียนระดับประถมศึกษา อ่านและเขียนไม่คล่อง จะทำให้การพัฒนาทางการเรียนไม่ประสบผลสำเร็จ จึงได้จัดทำโครงการนี้ขึ้นเพื่อการแก้ไขปัญหาดังกล่าว

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสถานภาพ ศักยภาพและความต้องการพัฒนาการอ่านออกเขียนได้ของโรงเรียน
2. เพื่อพัฒนาเครื่องมือ คู่มือ การจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมความรอบรู้ด้านสุขภาพะโดยผ่านการพัฒนาความสามารถด้านภาษาสำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษา
3. เพื่อพัฒนานวัตกรรม การจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพและเหมาะสม ตามความต้องการของพื้นที่
4. เพื่อพัฒนาระบบ กลไก ขับเคลื่อนระดับเครือข่าย โดยโรงเรียนเป้าหมายสามารถยกระดับเป็นศูนย์เรียนรู้

ขอบเขตการวิจัย

ขอบเขตด้านระยะเวลา

1 กันยายน 2560 – 28 กุมภาพันธ์ 2562

ขอบเขตด้านกลุ่มเป้าหมาย

ในการวิจัยครั้งนี้คณะวิจัยต้องดำเนินการในพื้นที่ตามเงื่อนไขของแหล่งทุน ซึ่งเป้าหมายหลักคือ จังหวัดแพร่

จึงได้กลุ่มเป้าหมายในการทำวิจัยดังนี้

1) โรงเรียนระดับประถมศึกษาในจังหวัดน่าน อยู่ในเขตบริการของ อบต. บัวใหญ่ อำเภอพาน้อย จำนวน 3 โรงเรียน อยู่ในเขตบริการของ อบต. เจดีย์ชัย อำเภอปัว จำนวน 3 โรงเรียน รวม 6 โรงเรียน 2) โรงเรียนระดับประถมศึกษาในจังหวัดอุดรธานี อยู่ในเขตบริการของ อบต. คอรั้ม อำเภอพิชัย จำนวน 6 โรงเรียน 3) โรงเรียนระดับประถมศึกษาในจังหวัดแพร่ อยู่ในเขตบริการของ อบต. สร้อย อำเภอวังชิ้น จำนวน 5 โรงเรียน เขตบริการของ อบต. แม่ยาวตาล จำนวน 3 โรงเรียน เขตบริการของ อบต. แม่ยาวร้อง จำนวน 3 โรงเรียน เขตบริการของ อบต. หอนงบัว จำนวน 3 โรงเรียน และเขตบริการของเทศบาลแม่หล่าย จำนวน 1 โรงเรียน รวม 15 โรงเรียน รวมทั้งสิ้น 27 โรงเรียน

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้แนวทางการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research) โดยมีขั้นตอนการดำเนินการวิจัยดังนี้

1. ลงพื้นที่เพื่อจัดเวทีศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการอ่านออกเขียนได้ของโรงเรียนกลุ่มเป้าหมาย โดยใช้แบบสำรวจข้อมูลพื้นฐานการอ่านออกเขียนได้ การสังเกต และการสัมภาษณ์จากผู้บริหาร ครูผู้สอน คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครองนักเรียน และตัวแทนจากองค์กรปกครองท้องถิ่นของโรงเรียนกลุ่มเป้าหมายทั้ง 27 โรงเรียน เพื่อนำข้อมูลมาออกแบบการสร้างนวัตกรรม พัฒนาการอ่านออกเขียนได้ ส่งเสริมความรอบรู้ด้านสุขภาวะ (ตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1)
2. ร่วมการออกแบบนวัตกรรมและการใช้นวัตกรรมพัฒนาการอ่านออกเขียนได้ส่งเสริมความรอบรู้ด้านสุขภาวะที่สามารถใช้ได้อย่างสะดวกหลากหลายทั้งที่โรงเรียน ที่บ้าน และในชุมชน (ตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 2,3)
3. ทดลองใช้กระบวนการเรียนรู้ นวัตกรรมที่สร้างขึ้นเพื่อพัฒนาการอ่านออกเขียนได้ ส่งเสริมความรอบรู้ด้านสุขภาวะ
4. ร่วมกันกำหนดเกณฑ์การประเมิน วิธีประเมินและสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินผลการใช้นวัตกรรมพัฒนาการอ่านออกเขียนได้ ส่งเสริมความรอบรู้ด้านสุขภาวะ
5. เก็บข้อมูลการทดลองใช้นวัตกรรมพัฒนาการอ่านออกเขียนได้ส่งเสริมความรอบรู้ด้านสุขภาวะและคัดเลือกเป็นศูนย์การเรียนรู้ (ตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 4)
6. วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อการสรุป รายงาน และเผยแพร่ต่อไป

ผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานการอ่านออกเขียนได้ และสภาพปัญหาของกลุ่มเป้าหมาย
การวิเคราะห์ข้อมูลในตอนที่ 1 ผู้วิจัยได้นำเสนอข้อมูลคำร้อยละของข้อมูลพื้นฐานการอ่านออกเขียนได้ และสภาพปัญหาของโรงเรียนกลุ่มเป้าหมาย ก่อนเข้าร่วมโครงการและหลังเข้าร่วมโครงการ ดังแสดงในตารางที่ 1 และ 2

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนร้อยละข้อมูลพื้นฐานการอ่านออกเขียนได้ ของกลุ่มเป้าหมาย ปี2560

(n = 27) (เก็บข้อมูลระหว่างวันที่ 26 ต.ค. – 10 พ.ย. 2560)

พื้นที่	จำนวน โรงเรียน	จำนวน นักเรียน ทั้งหมด (คน)	นักเรียนอ่านออก เขียนได้ คน ร้อยละ	นักเรียนอ่านได้ บ้าง เขียนได้บ้าง คน ร้อยละ	นักเรียนอ่านออก เขียนไม่ได้ คน ร้อยละ	นักเรียนอ่านไม่ออก เขียนไม่ได้ คน ร้อยละ
1. โรงเรียนใน จังหวัดน่าน	6	595	422 70.92	85 14.28	30 5.04	58 9.74
2. โรงเรียนใน จังหวัดอุดรธานี	6	584	412 70.54	92 15.75	12 2.05	68 11.64
3. โรงเรียนใน จังหวัดแพร่	15	1,448	1,240 85.63	242 16.71	27 1.86	61 4.21
รวม	27	2,627	2,074 78.94	419 15.94	69 2.62	187 7.11

จากตาราง 1 จะเห็นได้ว่าข้อมูลการอ่านออกเขียนได้ ก่อนเริ่มโครงการวิจัยของกลุ่มเป้าหมาย โดยภาพรวมมีนักเรียนอ่านออกเขียนได้ ร้อยละ 78.94 โดยโรงเรียนในจังหวัดแพร่ มีสภาพการอ่านออกเขียนได้ร้อยละ 85.63 ส่วนโรงเรียนในเขตจังหวัดน่านและอุดรธานีมีนักเรียนที่อ่านออกเขียนได้ ใกล้เคียงกันคือ ร้อยละ 70.92 และ 70.54 ตามลำดับ ส่วนนักเรียนที่อ่านไม่ออก เขียนไม่ได้โดยภาพรวมร้อยละ 7.11 โดยจังหวัดที่มีร้อยละของนักเรียนที่อ่านไม่ออก เขียนไม่ได้ มากที่สุดคือ จังหวัดอุดรธานี มีค่าร้อยละ 11.64 รองลงมาคือ จังหวัดน่าน และแพร่ มีค่าร้อยละ 9.74 และ 4.21 ตามลำดับ

ตารางที่ 2 แสดงจำนวนร้อยละข้อมูลการอ่านออกเขียนได้ของกลุ่มเป้าหมาย ปี 2562
(n = 27) (เก็บข้อมูลระหว่างวันที่ 4 - 16 กุมภาพันธ์ 2562)

พื้นที่	จำนวน โรงเรียน	จำนวน นักเรียน ทั้งหมด (คน)	นักเรียนอ่านออก เขียนได้ คน ร้อยละ	นักเรียนอ่านได้ บ้าง เขียนได้บ้าง คน ร้อยละ	นักเรียนอ่านออก เขียนไม่ได้ คน ร้อยละ	นักเรียนอ่านไม่ออก เขียนไม่ได้ คน ร้อยละ
1. โรงเรียนใน จังหวัดน่าน	6	778	678 87.14	49 6.29	32 4.11	19 2.44
2. โรงเรียนใน จังหวัดอุดรธานี	6	498	420 84.33	45 9.03	13 2.61	20 4.01
3. โรงเรียนใน จังหวัดแพร่	15	1,540	1,370 88.96	68 4.41	75 4.87	27 1.75
รวม	27	2,816	2,468 87.64	162 5.75	120 4.26	66 2.38

จากตาราง 2 จะเห็นได้ว่าข้อมูลการอ่านออกเขียนได้หลังจากเข้าร่วมโครงการวิจัยของโรงเรียนกลุ่มเป้าหมายมีค่าสูงขึ้น คือ มีค่าร้อยละ 87.64 โดยโรงเรียนในจังหวัดแพร่มีร้อยละของนักเรียนอ่านออกเขียนได้มากที่สุด

คือ ร้อยละ 88.96 รองลงมาคือโรงเรียนในจังหวัดน่าน ร้อยละ 87.14 และโรงเรียนในจังหวัดอุดรดิตถ์ร้อยละ 84.33 ส่วนนักเรียนที่อ่านไม่ออกเขียนไม่ได้มีค่าร้อยละลดลงคือ มีค่าร้อยละโดยภาพรวมเท่ากับ 2.43 จังหวัดที่มีค่าร้อยละของนักเรียนที่อ่านไม่ออก เขียนไม่ได้ต่ำสุดคือ จังหวัดแพร่ มีค่า 1.75 และจังหวัดน่านมีร้อยละของนักเรียนที่อ่านไม่ออก เขียนไม่ได้รองลงมาคือมีค่า 2.44 ส่วนจังหวัดอุดรดิตถ์มีค่าร้อยละของนักเรียนที่อ่านไม่ออกเขียนไม่ได้ มากที่สุดคือ ร้อยละ 4.01

สรุปผลการวิจัย

เนื่องจากการวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยตามแนวคิดพันธกิจสัมพันธ์ มหาวิทยาลัยกับสังคม จึงขอนำเสนอผลการวิจัยตามประเด็นหลักของพันธกิจสัมพันธ์ มหาวิทยาลัยกับสังคม ซึ่งครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการวิจัยทั้ง 4 ข้อ ดังนี้

1.ร่วมคิด ร่วมทำ แบบพันธมิตรและหุ้นส่วน (Partnership) (ครอบคลุมวัตถุประสงค์ข้อที่ 1,2,3 และ 4)

กลุ่มเป้าหมายสำหรับโครงการนี้ คือ โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดจังหวัดแพร่ 15 โรงเรียน น่าน 6 โรงเรียน และอุดรดิตถ์ 6 โรงเรียน ในระยะแรกที่มิวิจัยได้ลงพื้นที่ เพื่อศึกษาสภาพบริบทด้านปัญหาการอ่านออกเขียนได้ ความต้องการ นวัตกรรม รวมถึงทำความเข้าใจในกระบวนการทำงานภายใต้ เงื่อนไขของ สสส. ซึ่งต้องบูรณาการความร่วมมือจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือท้องถิ่นท้องถิ่น ในเขตบริการของกลุ่มเป้าหมาย ด้วยการประชุมร่วมกับคณะครู ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษา และตัวแทน อปท. ติดตามเยี่ยมชม และมีส่วนร่วมในการสังเกตการจัดการเรียนการสอน นวัตกรรมที่โรงเรียนมีและใช้ประกอบการจัดการเรียนการสอน และจากความร่วมมือ ร่วมทำกับกลุ่มเป้าหมาย คณะนักวิจัยได้กำหนดการเยี่ยมชมติดตามเสริมพลังและให้ข้อเสนอแนะกลุ่มเป้าหมายอย่างต่อเนื่อง นอกจากคณะนักวิจัยแล้วยังมีนักศึกษาจากสาขาสังคมศึกษา ภาษาไทยและประถมศึกษา และตัวแทนอาสาสมัครที่เกี่ยวข้อง เช่น ศึกษานิเทศก์ ตัวแทนจาก รพสต. ตัวแทนเขตพื้นที่การศึกษา ตัวแทนจากอปท. ในพื้นที่ ตัวแทนคณะกรรมการสถานศึกษา และตัวแทนผู้ปกครอง เป็นแนวร่วมในการติดตาม เยี่ยมชมโรงเรียนทุก ครั้ง เพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์ และให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับ ประเภท นวัตกรรม รูปแบบการใช้ นวัตกรรม และผลการใช้ นวัตกรรม ทำให้กระบวนการผลิตและการใช้นวัตกรรมพัฒนาการอ่านออกเขียนได้ ส่งเสริมความรอบรู้ด้านสุขภาวะ พัฒนาไปอย่างต่อเนื่อง ใช้วิธีการดำเนินการในลักษณะการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research : PAR) ด้วยกระบวนการสร้างการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างทีมวิจัยที่ประกอบด้วย นักวิชาการ คณะครู/นักวิจัยชุมชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

จากผลการเก็บข้อมูลพื้นฐานในแต่ละโรงเรียน เพื่อพัฒนานวัตกรรม ตามความต้องการและบริบทของโรงเรียนในการพัฒนาทักษะการอ่านออกเขียนได้ ส่งเสริมความรอบรู้ด้านสุขภาวะ ทางทีมวิจัยได้ดำเนินกิจกรรมในการพัฒนาศักยภาพบุคลากรที่เกี่ยวข้อง 3 กลุ่มหลักๆ คือ

1. ครู มีการอบรมครูเพื่อการผลิต นวัตกรรมพัฒนาทักษะการอ่านออกเขียนได้ 3 ครั้ง คือ ในช่วงแรกอบรมครูแกนนำ โรงเรียนละ 3 คน รวม 81 คน แล้วให้มีการอบรมการผลิตนวัตกรรมแก่ครูทุกคนในโรงเรียน โดยแต่ละโรงเรียน ทำการผลิต นวัตกรรมตามความต้องการ และบริบทของตนเอง ออกแบบการใช้ เขียนคู่มือการใช้ แบบประเมินผลการใช้ รวมถึงรายงานผลการใช้นวัตกรรมแต่ละประเภท ครั้งที่ 2 เป็นการรายงานผลการผลิต การใช้ และผลการใช้ เพื่อร่วมกันเขียนคู่มือการใช้นวัตกรรมแต่ละประเภท ครั้งที่ 3 เป็นการออกแบบประเมินและ

เกณฑ์การประเมินสื่อ รูปแบบและผลการใช้นวัตกรรมในการพัฒนาการอ่านออกเขียนได้ ส่งเสริมความรอบรู้ด้านสุขภาพ เพื่อประเมินความสำเร็จร่วมกัน

2. ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษา องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นและชุมชน โดยการจัดอบรมความรู้เรื่องการประเมินนวัตกรรม ซึ่งคณะประเมินจะเป็นตัวแทนที่แต่ละโรงเรียนเลือกมา โรงเรียนละ 5 คน รวม 135 คน ทั้ง 3 จังหวัด เพื่อให้ทำหน้าที่เป็นผู้ประเมิน นวัตกรรม ผลการใช้และคัดเลือกเป็นศูนย์ต้นแบบการจัดการเรียนรู้ประจำตำบล

3. ผู้บริหารโรงเรียน มีการประชุมชี้แจง และแลกเปลี่ยนประสบการณ์ความสำเร็จกับผู้บริหารโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง โดยเฉลี่ย ภาคเรียนละ 2 ครั้ง ต่อมาได้ทำการถอดบทเรียน เพื่อนำความสำเร็จตามความต้องการของแต่ละโรงเรียน เพื่อจัดทำเป็นคู่มือการดำเนินงานพันธกิจสัมพันธ์มหาวิทยาลัยกับสังคมของคณะครุศาสตร์ ทำการเผยแพร่ต่อไป

2. เกิดการเรียนรู้ร่วมกัน และนำสู่ผลงานวิชาการ (Knowledge sharing and scholarship) (ครอบคลุมวัตถุประสงค์ข้อที่ 2,3)

จากการดำเนินงานวิจัย คณะนักวิจัย และกลุ่มเป้าหมายได้เรียนรู้ที่จะให้โรงเรียนสร้างนวัตกรรม ตามความต้องการและบริบทที่เหมาะสมของแต่ละโรงเรียนให้มากที่สุด เพื่อไม่ให้เกิดผลกระทบกับการทำงานประจำของครู และระบบการบริหารจัดการภายในของโรงเรียนมากเกินไป โดยพบว่าประเภทของนวัตกรรม และรูปแบบการนำไปใช้ในโรงเรียนเครือข่าย คือ

1. ประเภทของนวัตกรรม โดยภาพรวมโรงเรียนเครือข่ายจะมีการผลิตนวัตกรรม ประเภทต่างๆ ดังนี้

1.1 นิทานเล่มเล็ก	ร้อยละ 70.07
1.2 หนังสือเล่มเล็ก	ร้อยละ 66.66
1.3 หนังสือทำมือ/ป๊อปอัพ	ร้อยละ 51.85
1.4 สื่อ อิเล็กทรอนิกส์	ร้อยละ 37.03
1.5 แบบฝึก/ชุดกิจกรรม	ร้อยละ 33.33

2. รูปแบบการใช้นวัตกรรมมี 3 รูปแบบ คือ

1. ใช้ในโรงเรียน โดยการใช้ประกอบการเรียนการสอนในห้อง และจัดเป็นแหล่งเรียนรู้ภายในโรงเรียน

2. ใช้ในครอบครัว โดยการให้นักเรียน/ผู้ปกครองยืมกลับไปอ่าน ทบทวน/ฝึกที่บ้านได้

3. ใช้ในชุมชน โดยการเผยแพร่แก่ชุมชนในรูปแบบ QR-Code ติดตามสถานที่สาธารณะ เช่น ตลาด อบต. วัด ที่อ่านหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้านและโรงเรียนผู้สูงอายุ เป็นต้น

3. เกิดประโยชน์ร่วมกันแก่ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย (Mutual benefits) (ครอบคลุมวัตถุประสงค์ข้อที่ 4)

ผลจากการวิจัยในครั้งนี้ทำให้เกิดประโยชน์ร่วมกันในหลายระดับ ดังนี้

1. ระดับชุมชน เกิดศูนย์การเรียนรู้ต้นแบบประจำตำบล 16 แห่ง ซึ่งมี นวัตกรรมพัฒนาการอ่านออกเขียนได้ ส่งเสริมความรอบรู้ด้านสุขภาพบริการแก่โรงเรียน และพื้นที่ใกล้เคียง

2. ระดับโรงเรียน โรงเรียนมี นวัตกรรม เพื่อส่งเสริม และพัฒนาการอ่านออกเขียนได้ จำนวน

เพียงพอที่จะบริการแก่ผู้ปกครอง ชุมชน และโรงเรียนใกล้เคียง และมีนวัตกรรมที่หลากหลายประเภท ทำให้นักเรียนสามารถเลือกเรียนรู้จากสิ่งที่สนใจได้ตามความต้องการ และสามารถเรียนรู้ได้ตลอดเวลา

3. ระดับบุคคล ผู้บริหาร ครูผู้สอน ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และชุมชนมีความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาการอ่านออกเขียนได้ แบบมีส่วนร่วม การผลิตนวัตกรรมโดยใช้พื้นที่เป็นฐาน คือผลิตตามความต้องการและตามความสนใจของแต่ละโรงเรียน เพื่อสามารถนำไปใช้ได้ตามความเหมาะสมกับบริบทของโรงเรียนแต่ละแห่ง โดยความร่วมมือของผู้ปกครอง นักเรียนและชุมชนมีส่วนร่วมในการดำเนินการและผลิตนวัตกรรม และรูปแบบการใช้สื่อที่หลากหลายมากขึ้น

4. ระดับมหาวิทยาลัย มีแหล่งฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู และแหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับการผลิตสื่อ การใช้นวัตกรรม และการมีส่วนร่วมในการพัฒนาทักษะการอ่านออกเขียนได้มากขึ้น

4. เกิดผลกระทบต่อสังคมที่ประเมินได้ (Measurable Social impact)

การดำเนินงานแบบร่วมคิดร่วมทำ นำปฏิบัติระหว่างคณะนักวิจัย และกลุ่มเป้าหมาย รวมถึงองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครองและชุมชน ได้เกิดผลกระทบที่สังคมประเมินได้ ดังนี้

1. กลุ่มเป้าหมายจำนวน 16 โรงเรียน ได้รับคัดเลือกเป็นศูนย์การเรียนรู้ประจำตำบล และจาก 16 โรงเรียน ได้รับคัดเลือกจาก สสส. 9 โรงเรียนเป็นศูนย์การเรียนรู้ของจังหวัด ดังนี้

1.1 จังหวัดน่าน มี 4 โรงเรียน คือ โรงเรียนบ้านนาไค้ และ โรงเรียนชุมชนบ้านอ้อย อ. นาน้อย โรงเรียนบ้านปงสนุก และโรงเรียนบ้านนางค์ อ.ปัว

1.2 จังหวัดอุดรธานี มี 2 โรงเรียน คือ โรงเรียนบ้านป่าแก้ว และโรงเรียนบ้านกองโค อ.พิชัย

1.3 จังหวัดแพร่ มี 3 โรงเรียน คือ โรงเรียนบ้านแม่ยางร้องและโรงเรียนบ้านแม่ยางตาล (กิตติประชานุกูล) อ.ร้องกวาง โรงเรียนบ้านแม่หลาย อ.เมือง

ในจำนวน 9 โรงเรียน ได้รับคัดเลือกจาก สสส. ให้ไปนำเสนอผลงานระดับประเทศ 5 โรงเรียน คือ โรงเรียนบ้านนาไค้ โรงเรียนบ้านนางค์ โรงเรียนบ้านปงสนุก โรงเรียนแม่ยางตาล(กิตติประชานุกูล) และโรงเรียนบ้านป่าแก้ว

2. จำนวนนักเรียนอ่านไม่ออกเขียนไม่ได้มีจำนวนลดลง เมื่อเทียบกับปี 2560 และคะแนนสอบ O-NET วิชาภาษาไทยในปีการศึกษา 2562 ของทุกโรงเรียนมีค่าเพิ่มขึ้น โดยนักเรียนระดับชั้น ป.6 มีโรงเรียนกลุ่มเป้าหมายมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าค่าเฉลี่ยระดับประเทศร้อยละ 74.07

อภิปรายผล

การวิจัย เรื่อง การสานพลังภาคีเครือข่ายสร้างนวัตกรรม เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านออกเขียนได้ ส่งเสริมความรู้ด้านสุขภาวะ ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยนวัตกรรม โดยเริ่มจากการศึกษาข้อมูลพื้นฐาน การพัฒนาศักยภาพบุคลากรด้านการผลิตและการใช้สื่อ การเก็บรวบรวมข้อมูลและการติดตามประเมินผล โดยดำเนินงานตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ คือ การศึกษาสถานภาพ ศักยภาพและความต้องการของโรงเรียน การพัฒนานวัตกรรม การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านออกเขียนได้ อย่างเหมาะสมกับพื้นที่ และพัฒนาระบบและกลไกการขับเคลื่อนระดับเครือข่าย ผลการวิจัยมีประเด็นที่น่าสนใจ นำมาอภิปราย ดังนี้

1. การนำนวัตกรรมพัฒนาทักษะการอ่านออกเขียนได้ ส่งเสริมความรู้ด้านสุขภาวะไปใช้แล้วให้

นักเรียนจัดอันดับยอดเยี่ยม 3 อันดับ อันดับที่ 1 คือ นิทานเล่มเล็ก มีค่าร้อยละ 74.07 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าในการสร้างนวัตกรรมของแต่ละโรงเรียนมีอิสระในการออกแบบและเลือกประเภทนวัตกรรมที่ผลิตให้เหมาะสมกับสภาพบริบทของแต่ละโรงเรียน และจากการติดตามผลการผลิตนวัตกรรมของแต่ละโรงเรียนส่วนใหญ่ครูจะทำนวัตกรรมต้นแบบขึ้นก่อน 1-2 ชุด แล้วให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการผลิตโดยเฉพาะนิทานเล่มเล็ก ซึ่งครูเปิดโอกาสให้นักเรียน/ผู้ปกครองได้แต่งเรื่องราวได้เองอย่างหลากหลาย เช่น เรื่องนิทานพื้นบ้าน ประวัตินักคนสำคัญในชุมชน ปัญหาด้านสุขภาวะ สุขนิสัยในการบริโภค พฤติกรรมที่พึงประสงค์ ความสัมพันธ์ในครอบครัว หรือเรื่องราวที่ให้คติสอนใจ ยกตัวอย่างเช่น โรงเรียนแม่ยางตาล (กิตติประชาชนกุล) ได้ผลิตนิทานเล่มเล็กชุด หมูปากลับบ้าน หรือโรงเรียนบ้านแก้ว ได้ผลิตนิทานเล่มเล็ก ชุด ฮีโร่ป่าแก้ว โดยใช้เรื่องราวของนักเรียนในโรงเรียนที่มีความสามารถด้านกีฬา การเป็นจิตอาสา การมีระเบียบวินัย การมีน้ำใจ กตัญญูรู้คุณ การบำเพ็ญประโยชน์ต่อส่วนรวมมาทำเป็นเรื่องราวแล้วให้นักเรียนออกแบบตัวการ์ตูนและระบายสี เป็นนวัตกรรมที่ได้รับความนิยมสูงสุดของนักเรียน เพราะเป็นเรื่องใกล้ตัวของนักเรียนมีการเดินเรื่องที่เข้าใจง่าย มีภาพและสีที่ดึงดูดความสนใจ ภาษาเข้าใจง่าย และสามารถเชื่อมโยงเหตุการณ์ได้ตลอดทั้งเล่ม ประกอบกับนักเรียนมีส่วนร่วมในการผลิต จึงทำให้เกิดความภาคภูมิใจในชิ้นงาน จึงทำให้ได้รับความนิยมมากกว่านวัตกรรมประเภทอื่น สอดคล้องกับงานวิจัยของ เพ็ญญา คล้ายสิงโต และคณะ (2560:134) ที่พบว่า หลังจากใช้นิทานเป็นสื่อเรียนรู้ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ส่วนใหญ่อ่านออกเสียงดีขึ้นด้วยคะแนนที่เพิ่มขึ้น และมีความสามารถในการเขียนเชิงวิเคราะห์เพิ่มขึ้น และยังกล่าวถึงจุดเด่นของการสร้างสื่อนิทานว่า การนำเรื่องราวมาจากวิถีชีวิตของชุมชน ภูมิปัญญาท้องถิ่น และสังคมรอบตัวของนักเรียนมาเป็นเรื่องราวในสื่อนิทาน จะทำให้นักเรียนสนใจในสื่อนั้นๆ มากขึ้น สอดคล้องกับวิฑูรย์ พุยาวัต และสุกัญญา เรืองจรรยา (2560: 98) ได้ศึกษาการพัฒนาการอ่านออกเสียงควบกล้ำภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 พบว่า การเล่านิทานให้นักเรียนฟัง จะช่วยส่งเสริมจินตนาการ และส่งผลให้นักเรียนรับรู้คำควบกล้ำ ได้ดียิ่งขึ้น และได้ข้อคิดจากเนื้อเรื่องที่ฟัง ทำให้นักเรียนสนใจที่จะอ่านหนังสือนิทานมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับ อารี สันทนต์ (2550: 19) ที่กล่าวว่า เด็กที่ผู้ปกครองเล่านิทานให้ฟังก่อนนอนจะสามารถอ่านหนังสือได้เร็วกว่าเด็กที่ผู้ปกครองไม่สนใจ ซึ่งเด็กเหล่านี้จะเรียนรู้ช้าและไม่อยากอ่านหนังสือ ในขณะที่ สุขเพ็ญ เจริญเกษมสกุล (2558: 30) ได้พัฒนาการอ่านออกเสียงของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2/9 โรงเรียนอัสสัมชัญแผนกประถม โดยใช้นิทาน พบว่า การใช้ชุดฝึกอ่านออกเสียงที่ใช้นิทานเป็นสื่อ สามารถแก้ปัญหาการอ่านออกเสียงของนักเรียนได้ เพราะเป็นการเรียนรู้จากสื่อที่นักเรียนสนใจ โดยเฉพาะอย่างยิ่งนิทานเรื่องราวที่เกี่ยวกับการผจญภัย สอดแทรกคติสอนใจ ข้อคิด และสั่งสอนอบรมความดีงาม เป็นสื่อที่เหมาะสมกับเด็กอายุ 7-11 ปี สอดคล้องกับคำกล่าวของ สวน เลิศอาวาส (2542:6) และลัดดา เหมทานนท์ (2542:226) ที่สรุปว่า นิทานเป็นสื่อทำให้เด็กเกิดแรงจูงใจที่จะพัฒนาทักษะการอ่าน

2. ระบบและกลไกการขับเคลื่อนระดับเครือข่าย ในโรงเรียนกลุ่มเป้าหมาย ทีมเครือข่ายหลัก 3 เครือข่ายในการสานพลังสร้าง สื่อ นวัตกรรม พัฒนาทักษะการอ่านออกเขียนได้ ส่งเสริมความรู้ด้านสุขภาวะ โดยเครือข่ายโรงเรียน ซึ่งประกอบด้วย ผู้บริหาร คณะครู และกรรมการสถานศึกษา มีบทบาทในการกำหนดนโยบาย มอบหมายหน้าที่รับผิดชอบ ติดตาม ประเมิน ทั้งด้านการผลิตนวัตกรรม การใช้นวัตกรรมและการเผยแพร่สื่ออย่างต่อเนื่อง จะทำให้ ระบบการทำงานดำเนินการผลิตสื่อ การใช้สื่อในรูปแบบต่างๆ เกิดประสิทธิภาพ และทำให้นักเรียนได้รับการพัฒนาด้านการอ่าน และการเขียนอย่างต่อเนื่อง จนทำให้นักเรียนมีทักษะการอ่านออกเขียนได้ มากขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ ทองดี ดวงรัตน์ (2554:147) ที่ได้ศึกษาความพร้อมในการส่งเสริมการอ่านภาษาไทย

ของโรงเรียนปริยัติรังสรรค์ จังหวัดเพชรบุรี พบว่า ความพร้อมในการส่งเสริมการอ่านภาษาไทยของนักเรียน อยู่ในระดับมาก มีองค์ประกอบ 5 ด้าน คือ 1) ด้านผู้บริหาร มีการกำหนดนโยบาย และแนวปฏิบัติในการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านภาษาไทย เพื่อกำหนดวิสัยทัศน์ให้นักเรียนมีนิสัยรักการอ่าน 2) ด้านบุคลากร ครูทุกคนมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนงาน/โครงการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน และจัดกิจกรรมอย่างสม่ำเสมอ 3) ด้านวัสดุ อุปกรณ์ ครูทุกคนมีสื่อ นวัตกรรมในการประกอบกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน 4) ด้านการจัดการเรียนสอนที่หลากหลาย และจัดห้องเรียน และสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการจัดการส่งเสริมการอ่านภาษาไทย 5) ด้านนักเรียน นักเรียนเห็นความสำคัญ และประโยชน์ของการอ่านภาษาไทย มีความสนใจและกระตือรือร้นในการเข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน และนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ และสอดคล้องกับ ฐิตียา เนตรวงศ์ (2559: 108, 109) ได้พัฒนารูปแบบกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน เพื่อสร้างนิสัยรักการอ่าน และทักษะชีวิตด้านสุขภาพกาย สุขภาพจิตสำหรับเด็กปฐมวัย ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ คือ 1) บุคลากร ซึ่งประกอบด้วย ผู้บริหาร ครู ครูบรรณารักษ์ และผู้ปกครอง 2) การจัดการทรัพยากร ประกอบด้วย เตรียมความรู้แก่พ่อแม่ ผู้ปกครอง ครู ชุมชน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาปฐมวัย 3) กิจกรรมเพื่อดำเนินการส่งเสริมการอ่าน 4) พื้นที่ดำเนินการ และสภาพแวดล้อม เพื่อส่งเสริมการอ่านและทักษะชีวิต 5) การประเมินผล ซึ่งผลจากการใช้รูปแบบ พบว่า กิจกรรมส่งเสริมการอ่าน ส่งผลต่อเด็กให้มีนิสัยรักการอ่าน และพฤติกรรมการอ่านจะส่งผลต่อทักษะชีวิตได้ โดยจากผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการอ่าน และทักษะชีวิตด้านสุขภาพกาย สุขภาพจิต พบว่า มีความสัมพันธ์กันอยู่ในระดับสูง

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้ จากผลการวิจัย ผู้สนใจสามารถนำผลการวิจัยไปใช้ได้ดังนี้

1. ในการผลิตสื่อ/สร้างสื่อพัฒนาทักษะการอ่านออกเขียนได้ ควรผลิต/สร้างตามความต้องการ และบริบทของแต่ละพื้นที่ซึ่งมีความแตกต่างกัน
2. การผลิต/สร้างสื่อ ควรจะเปิดโอกาสให้นักเรียน และผู้ปกครองมีส่วนร่วม โดยอาจจะเป็นการกำหนดเรื่องราว ในสื่อที่เกี่ยวข้องกับวิถีชีวิต ประเพณี วัฒนธรรม ความเชื่อ นิทานพื้นบ้าน หรือบุคคลสำคัญของชุมชน เพื่อปลูกฝังความรักและความภูมิใจในท้องถิ่น และบรรพบุรุษ แก่นักเรียนได้อีกทางหนึ่ง
3. อสม. หรือเจ้าหน้าที่ รพ.สต. ในท้องถิ่นควรมีบทบาทในการสร้างสื่อส่งเสริมสุขภาวะร่วมกับทางโรงเรียน ผ่านการอ่านออกเขียนได้ เพื่อขยายวงกว้างในการดูแลและส่งเสริมสุขภาพในชุมชนได้

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**. กรุงเทพฯ :

โรงพิมพ์ ชุมชุม สหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

ฐิตียา เนตรวงศ์. (2559). การพัฒนารูปแบบกิจกรรมส่งเสริมการอ่านเพื่อเสริมสร้างนิสัยรักการอ่าน และทักษะชีวิตด้านสุขภาพกาย สุขภาพจิต สำหรับเด็กปฐมวัย. *SDU Res. J.* 12(3), Sep-De 20/6.

ทองดี ดวงรัตน์. (2554). **การศึกษาความพร้อมในการส่งเสริมการอ่านภาษาไทยของโรงเรียนปริยัติรังสรรค์**

จังหวัดเพชรบุรี. วิทยานิพนธ์ หลักสูตรสาขาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

เพ็ญภา คล้ายสิงโต และคณะ. (2560). การพัฒนาการอ่านออกเสียงและการเขียนเชิงวิเคราะห์ภาษาไทย ผ่านนิทาน ของนักเรียนโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน แบตตี้เมน. **วารสารมนุษยศาสตร์**

มหาวิทยาลัยพะเยา, 24(2), กรกฎาคม-ธันวาคม 2560.

ลัดดา เหมทานนท์. (2542). “การเล่านิทาน” ในกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชวนพิมพ์.

วิฑูรย์ พุยาวัต และสุกัญญา เรืองจรรยา. (2560). การพัฒนาการอ่านออกเสียงควบกล้ำภาษาไทยของนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ตามแนวการสอนแบบสมดุลภาษา, วารสารมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัย
นเรศวร. 14(3); กันยายน-ธันวาคม 2560.

สุขเพ็ญ เจริญเกษมกุล. (2558). การพัฒนาทักษะการอ่านออกเสียงโดยใช้นิทานของนักเรียนชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 2/9 โรงเรียนอัสสัมชัญ แผนกประถม.

สวน เลิศอาวาส. (2542). “เลิศรสบทกวี” ในหนังสืออนุสรณ์งานพระราชทานเพลิงศพ (เป็นกรณีพิเศษ)
จัดพิมพ์เนื่องในงานพระราชทานเพลิงศพนางเจ้า เลิศอาวาส. กรุงเทพฯ : เพชรภูมิการพิมพ์.

สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2555). การสำรวจสถานการณ์เด็กและสตรีในประเทศไทย พ.ศ. 2555. กรุงเทพฯ :
สำนักงานสถิติแห่งชาติ กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร.

อารี สันททวี. (2550). สอนภาษาไทยแนวสมดุลชั้นอนุบาล 1- ประถมศึกษาปีที่ 6. กรุงเทพฯ :
สมาคมเพื่อการศึกษาเด็ก.